

Gevarieerdere natuurlijke beplanting voor tuin Rijksmuseum, belangrijke rol voor bloembollen

Bezoekers uit hele wereld onder indruk van 'typisch Hollandse' bloemen in museumtuin

Als je denkt aan toeristen én aan bloembollen, heb je het al gauw over de Keukenhof. Maar de bloeiende borders in de tuin van het Rijksmuseum weten ook ieder jaar weer duizenden toeristen te verwonderen. JUB Holland heeft de bloembollen met het On the way to PlanetProof-keurmerk geleverd. Dit vakblad gaat met Otto de Vroomen van JUB Holland naar Amsterdam om te zien hoe alles erbij staat.

Auteur: Karlijn Raats

De tuin van het Rijksmuseum bevat een beeldtentoonstelling – het verlengde van het museum, zoals Cuypers de tuin oorspronkelijk bedoeld had.

Van 2003 tot en met 2013 onderging het Rijksmuseumgebouw, ontworpen door Pierre Cuypers, een grote renovatie, waardoor de tuin van het museum tien jaar gesloten was. In 2012 werd de nieuwe museumtuin ontworpen door Copijn Tuin- en Landschapsarchitecten, openbaar toegankelijk tijdens de openingstijden van het museum. Het ontwerp bevatte veel geometrische lijnvoering. Nadat de tuin was gerealiseerd, werd deze in april 2013 heropend. In

2014 maakte beplantingsspecialist Sanne Horn het bollenontwerp voor de museumtuin, met een variatie aan bloembollen, vaste planten en heesters en jaarrond een beleving van kleur en textuur. De tuin bevat ook een beeldtentoonstelling. De kunst wordt ondersteund door vaak hoger liggende gazonpartijen. De tuin is omzoomd met bomen en randbeplanting. Meer dan ooit is de tuin het verlengde van het museum, als een soort buitenzaal, zoals Cuypers de museumtuin oorspronkelijk had bedoeld.

Het bollenontwerp

Cuypers maakte geen gebruik van bloembollen. Nu wordt de tuin met deze invulling levendig gemaakt en laagdrempelig voor een groot publiek. Het vertalen van het oorspronkelijke ontwerp naar de huidige tijd ligt in de lijn van het gedachtegoed van Cuypers, die zelf ook elementen uit verschillende periodes samsmeedde tot één geheel. Elk jaar maakt Horn een nieuw bollenontwerp, met circa 20.000 tulpen, wintervioelen, narcissen, blauwe druif, *Anemone coronaria* 'Mr Fokker' en andere bolgewassen.

Horn laat dit vakblad weten: 'Ik laat me in mijn ontwerp vaak inspireren door de bloemen en planten die voorkomen in de kunst van een lopende tentoonstelling in het Rijksmuseum. Toen ik in 2014 mijn eerste bollenontwerp maakte, zocht ik contact met JUB Holland om het plan te finetunen. In de tuin van Cuypers stonden alleen hagen, heesters en bomen. De voorkeur van de directie van het Rijksmuseum ging uit naar dynamische, natuurlijk ogende beplanting, in contrast met het historische kader van Cuypers. De beplanting is nu gevarieerder, met planten, wisselbeplanting en bollen. Omdat de bloembollen hun eigen bloeitijd hebben, kunnen bezoekers in het voorjaar enkele maanden achtereenvolgend van de tulpenvakken genieten.'

Voorkant tuin

De Vroomen toont de tuin aan de voorkant van het Rijksmuseum. Net zoals in de rest van de tuin staan hier vakken omzoomd met buxushaag, waarin bijna jaarlijks een tulpenmengsel werd geplant. Als de tulpen waren uitgebloeid,

Meer dan ooit is de tuin het verlengde van het museum

De tuin aan de voorzijde van het Rijksmuseum. Vanwege de hoogteverschillen met trappetjes is rooien met een machine te riskant en gebeurt het jaarlijkse oprooien van de eenjarige bollen handmatig.

De tuin aan de achterzijde van het Rijksmuseum, met achterin een fontein met bedriegertjes naar een ontwerp van de Deense kunstenaar Jeppe Hein

Otto de Vroomen. Buiten de museumtuin, op het Museumplein, drijven in een grote vijverbak polyester schalen met daarin een bonte verzameling tulpen, eveneens van JUB Holland.

werden ze verwijderd en vervangen door een jarig perkgoed. Dit jaar is er aan de voorkant van het Rijksmuseum vanaf het begin voor gazonvakken gekozen in verband met de beeldtentoonstelling. JUB Holland heeft dit jaar daarom circa 10.000 bloembollen geleverd in plaats van 20.000. De gazonvakken worden omringd door sierui (*Allium*) en *Narcissus* 'Sir Winston Churchill', een trosnarcis. De Vroomen legt uit: 'Allium bloeit later dan de andere bloembollen, zodat er ook vanaf mei nog wat te genieten valt voor de bezoekers.'

Achterzijde Rijksmuseum

Centraal aan de achterkant van het Rijksmuseum staan tulpenvakken, die later in het jaar omgevormd worden tot gazon, met achterin een fontein met bedriegertjes naar een ontwerp van de Deense kunstenaar Jeppe Hein. Hier staan onder meer *Tulipa* 'Grand Perfection', 'Claudia', 'Merlot', 'Doll's Minuet', 'Flaming Springsteen', 'Purple Dance', 'Ice stick' en 'Willem van den Akker'.

Dicht bij het Rijksmuseumgebouw staat een kas met planten die in de tijd van Cuypers populair waren om in de kas te kweken, waaronder *Canna* en *Pelargonium*. Aan de zijkant staat een beeldbepalende Kaukasische vleugelnoot, een van de zeven monumentale bomen in de museumtuin. Deze is die in 1907 in opdracht van Cuypers geplant. Aan de voet zijn een aantal vakken met vaste planten, afgewisseld met verwilderingsbollen zoals de prachtig blauwe *Hyacinthoides hispanica*, die elk jaar terugkomt.

De Vroomen: 'Door de verwilderingssoorten is extensief onderhoud mogelijk. Ze zorgen voor verspreide bloei, in combinatie met de vaste planten die zich rond mei manifesteren.'

In de plantvakken staan als onderbegroeiing blauwe druif, *Parnassia palustris* en *Anemone coronaria* met zijn mooie lichtgroene bladkleur. Daartussen staan veel gevlamde tulpensoorten. 'Vaak wordt voor gevlamde tulpen gekozen vanwege de gevlamde tulpen die voorkomen op de schilderijen in het Rijksmuseum', vertelt De Vroomen. 'Zodra *Allium nectaroscordum* na de tulpen is uitgebloeid, worden de gewassen vervangen door perkgoed of gazon.'

Nectar

Speciale aandacht was er voor de nectarvoorziening met *Allium nectaroscordum* en *Muscari latifolium* (blauwe druif). 'Hier komen veel bijen op af', zegt De Vroomen. 'Je kunt ze het beste aanvullen met vroegbloeiende soorten zoals krokus, om insecten in het voorjaar een goede start te geven. Dit jaar waren de temperaturen in het voorjaar niet best voor de bijen en hommels. We hebben dus alle redenen om ze extra te helpen met dit soort beplanting.'

Onderhoud

Hoveniersbedrijf Buitenhuis verzorgt het onderhoud van de museumtuin. Het plantwerk wordt verzorgd, er wordt mulch aangebracht en elk jaar worden de eenjarige bloembollen opgerooid. Omdat de tuin gedetailleerd is en hoogtevverschillen bevat met trappetjes, is het rooien

Tegenover het Rijksmuseum, aan de Stadhouderskade, bloeiden tot en met april 12.000 Green Mile-tulpen van JUB Holland. The Green Mile is een samenwerking van stichting The Green Mile en de KAVB (Koninklijke Algemeene Vereniging voor Bloembollencultuur) en de gemeente Amsterdam.

met een machine te riskant en gebeurt dit handmatig. De Vroomen en Hendrik Buitenhuis hebben regelmatig contact. 'Soms treedt er bodemmoehheid op, wat niet bevorderlijk is voor de groei van de gewassen', vertelt De Vroomen. 'JUB Holland behandelt bodemmoehheid tijdens de teelt met groenbemesters en wisselteelt. Nadat de gewassen zijn opgekomen, kan de onderhoudspartij verschillende biologische middelen toepassen. JUB Holland adviseert daarvoor Agro-Mos en Optycil, dat gemaakt wordt uit zeewierextract. Deze middelen maken het blad harder, waardoor het minder vatbaar is voor schimmels.'

'Typisch Hollands'

Gevarieerde beplanting met vaste planten, wisselbeplanting en bollen vraagt meer onderhoud dan alleen heesters en bomen, zoals in het ontwerp van Cuypers. Maar de tuin is openbaar toegankelijk voor bezoekers uit de hele wereld en heeft dus een extra functie. De Vroomen knikt: 'Bezoekers komen in het voorjaar niet alleen voor het Rijksmuseum, maar ook voor de museumtuin. Ze zijn altijd onder de indruk van de pracht van de bloemen in de museumtuin. "Typisch Nederlands", want buitenlanders associëren Nederland met tulpen.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!